

Vaccinatie voor mensen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten

27 maart 2017

INLEIDING

Vaccinaties zijn een manier om infecties te voorkomen vooraleer ze optreden. Vaccins helpen het immuunsysteem om virussen en bacteriën die de aandoening veroorzaken, te herkennen.

De EULAR aanbevelingen geven artsen en patiënten advies over de beste manier om aandoeningen te behandelen en ermee om te gaan. In 2011 publiceerde EULAR deze aanbevelingen over **vaccinatie voor mensen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten** zoals reumatoïde artritis, lupus of sclerose.

De aanbevelingen zijn door artsen geschreven. Ze onderzochten het bewijs over het gebruik van vaccins bij mensen met auto-immune aandoeningen. Ze bespraken ook hun experten opinie om een zekere overeenkomst te bereiken.

WAT WETEN WE AL?

Mensen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten hebben een **verzwakt immuunsysteem** door de geneesmiddelen die ze nemen en de aandoening zelf. Vandaar hebben ze een grotere kans om infecties op te lopen dan andere mensen.

WAT ZEGGEN DE AANBEVELINGEN?

In totaal zijn er 13 aanbevelingen. Elke aanbeveling is gebaseerd op beschikbaar wetenschappelijk bewijs of een experten opinie. Hoe meer sterren een aanbeveling heeft, hoe sterker het bewijs is en hoe belangrijker het is dat u en uw arts hem volgen.

Eén ster (*) betekent dat de aanbeveling zwak is met beperkt bewijs.

Twee sterren (**) betekent dat de aanbeveling zwak is met enig bewijs.

Drie sterren (***) betekent dat de aanbeveling sterk is met enig bewijs.

Vier sterren (***) betekent dat de aanbeveling sterk is met veel bewijs.

- **Bij mensen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten moet de vaccinatiestatus gecontroleerd worden als de diagnose voor het eerst gesteld wordt.***

Het is belangrijk dat uw arts weet welke vaccins u in het verleden gekregen heeft. U moet mogelijk enkele vaccins krijgen vooraleer u met de behandeling kan starten, waaronder een vaccin tegen griep, hepatitis, rode hond en tetanus.

- **Vaccins moeten toegediend worden als uw aandoening stabiel is.***

De kans is **kleiner** dat uw aandoening verslechtert (opflakkert) als u vaccinaties krijgt wanneer uw medische toestand stabiel is.

- **Levende vaccins moeten vermeden worden.***

Levende vaccins bevatten kleine hoeveelheden of delen van het echte virus of de echte bacteriën. Levende vaccins mogen **niet gebruikt** worden als het **immuunsysteem mogelijk verzwakt** is. Ze kunnen infecties veroorzaken.

- **Vaccins mogen op hetzelfde moment gegeven worden als andere behandelingen voor uw reumatische aandoening.*****

U kan nog steeds DMARD's (*disease-modifying antirheumatic drugs*, ziektemodificerende antireumatische geneesmiddelen) en TNF-remmers (bijv. Enbrel [ook 'etanercept' genoemd], Humira [adalimumab], Remicade [infiximab], Cimzia [certolizumab pegol] of Simponi [golimumab]) nemen voor- en nadat u een niet-levend vaccin gekregen heeft. Deze geneesmiddelen **beïnvloeden de werking** van het vaccin **niet**. Als u B-celremmers neemt (bijv. Mabthera [ook 'rituximab' genoemd]), moet het tijdstip waarop u uw vaccines krijgt zorgvuldig bepaald worden.

- **U moet tegen de griep ingeënt worden.**/****

Mensen met een reumatische aandoening – vooral oudere mensen – die een niet-levend griepvaccin krijgen, hebben minder kans om aan griep, een longontsteking of andere longinfecties te overlijden.

- **U moet tegen pneumokokken ingeënt worden.**/****

Mensen met een reumatische aandoening – vooral oudere mensen – die het polysaccharide pneumokokkenvaccin krijgen, hebben minder kans om aan longinfecties te overlijden.

- **U moet tegen tetanus ingeënt worden.**/****

U kunt het tetanusvaccin even vaak toegediend krijgen als gezonde mensen. Als u een wonde of snijwonde oploopt en tegen tetanus ingeënt moet worden, zorg er dan voor dat uw arts weet welke geneesmiddelen u tegen uw reumatische aandoening neemt. U moet mogelijk een ander type van het tetanusvaccin krijgen als u B-celremmers neemt (bijv. Mabthera [ook 'rituximab' genoemd]).

- **U moet mogelijk tegen herpes zoster ingeënt worden.**/****

Mensen met een reumatische aandoening hebben meer kans om herpes zoster (gordelroos) op te lopen. U kunt tegen herpes zoster ingeënt worden als uw immuunsysteem sterk genoeg is.

- **Vrouwen met lupus onder de 25 jaar moeten tegen HPV ingeënt worden.**/****

Het humaan papillomavirus (HPV) komt vaker voor bij mensen met lupus. Dit virus is gerelateerd aan cervixkanker (baarmoederhalskanker). Jonge vrouwen moeten tegen HPV ingeënt worden.

- **Mensen met miltproblemen moeten specifieke vaccinaties krijgen.***

Als uw milt niet werkt zoals het hoort (hyposplenie/te traag of asplenie/geen milt), moet u vaccinaties tegen de griep, pneumokokken, Haemophilus influenzae type B en meningokokken type C krijgen. Dit is vooral belangrijk als u in een streek woont waar meningokokken vaak voorkomt.

- **U moet mogelijk tegen hepatitis ingeënt worden.*/**/*****

U moet mogelijk tegen hepatitis A of hepatitis B ingeënt worden, als u in een streek woont of naar een streek reist waar hepatitis vaak voorkomt of als u een verhoogd risico op blootstelling loopt (bijv. door uw beroep).

- **U mag alle normale, niet-levende reisvaccins nemen.***

Als u op vakantie gaat, mag u alle normaal aanbevolen vaccins voor de regio waar u naartoe reist nemen, tenzij het levende vaccins zijn. Levende vaccins bevatten kleine hoeveelheden of delen van het echte virus of de echte bacteriën. Deze vaccins mogen niet toegediend worden als het immuunsysteem mogelijk verzwakt is, omdat ze infecties kunnen veroorzaken.

- **Een BCG-vaccinatie wordt niet aanbevolen.*/****

BCG is een vaccin dat gebruikt wordt om u tegen tuberculose te beschermen, maar het kan aandoeningen veroorzaken bij mensen met een verzwakt immuunsysteem.

SAMENVATTING

In het algemeen zeggen de aanbevelingen dat vaccins **belangrijk** zijn voor mensen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten. De aanbevelingen adviseren patiënten met een auto-immune reumatische ontstekingsziekte over de stappen die ze kunnen ondernemen om zich tegen infecties te beschermen. Als u een vaccin krijgt, moet u uw arts of verpleegkundige steeds over uw reumatische aandoening en de geneesmiddelen die u neemt inlichten.

Als u vragen heeft of bezorgd bent over vaccins, bespreek dit dan met uw arts.

Dit is de lekenversie van de EULAR-aanbevelingen voor de vaccinatie van volwassenen met auto-immune reumatische ontstekingsziekten. De originele publicatie kan op de website van EULAR gedownload worden: www.eular.org

Bron: van Assen A, et al. *EULAR recommendations for vaccination in adult patients with autoimmune inflammatory rheumatic diseases. Ann Rheum Dis 2011;70:414–22.*
[doi:10.1136/ard.2010.137216](https://doi.org/10.1136/ard.2010.137216)

Noot: Deze informatie vervangt medisch advies niet. Raadpleeg uw arts wanneer u een medisch probleem hebt.